

На основу члана 5. став 3. и члана 7. став 4. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05 - испр, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон),

Влада доноси,

## **УРЕДБУ О УСЛОВИМА И КРИТЕРИЈУМИМА УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ КОЈА СЕ ДОДЕЉУЈЕ УЧЕСНИЦИМА НА ТРЖИШТУ КОЈИ ОБАВЉАЈУ ДЕЛАТНОСТ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ СЕКТОРУ**

### **I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Предмет**

##### **Члан 1.**

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености доделе државне помоћи која се додељује за унапређење развоја железничког сектора.

Државна помоћ из става 1. овог члана додељује се учесницима на тржишту који обављају делатност у железничком сектору за улагање у куповину, замену и обнову железничких возних средстава, у облику отписа дуга, реструктурирање железничких привредних друштава и за координацију саобраћаја (у даљем тексту: државна помоћ у железничком сектору).

#### **Примена**

##### **Члан 2.**

Одредбе ове уредбе не примењују се на државну помоћ која је условљена:

1) извезеним количинама, оснивањем и радом дистрибуционе мреже у иностранству или осталим текућим трошковима корисника државне помоћи који су директно повезани са извозном делатношћу;

2) давањем предности коришћењу домаће робе у односу на увезену робу;

3) обавезом корисника државне помоћи да користи робу која је произведена у Републици Србији или услуге које су пружене у Републици Србији;

4) ограничавањем корисника државне помоћи да користи резултате истраживања, развоја и иновација у Републици Србији;

5) обавезом корисника државне помоћи да има седиште или представништво у Републици Србији, осим у тренутку исплате државне помоћи.

Изрази употребљени у овој уредби имају значење одређено законом и подзаконским актима којима се уређује контрола државне помоћи.

Износи исказани у еврима у овој уредби представљају износ у номиналној вредности или динарској противвредности, по званичном средњем курсу Народне банке Србије.

## **II. КРИТЕРИЈУМИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ СЕКТОРУ**

### **Усклађена државна помоћ у железничком сектору**

#### **Члан 3.**

Државна помоћ у железничком сектору усклађена је са правилима о додели државне помоћи ако испуњава услове и критеријуме из ове уредбе.

#### **Члан 4.**

Државна помоћ у железничком сектору сматра се усклађеном ако се додељује учеснику на тржишту који се не налази у поступку повраћаја државне или *de minimis* помоћи, као и учесницима на тржишту који нису били у тешкоћама у смислу прописа о контроли државне помоћи.

Изузетно од става 1. овог члана, државна помоћ учеснику на тржишту који је у тешкоћама, усклађена је у смислу члана 3. ове уредбе ако се додељује у облику отписа дуга или за реструктурирање у складу са овом уредбом.

### **Утврђивање оправданих трошкова и интензитета државне помоћи**

#### **Члан 5.**

Интензитет државне помоћи утврђује се у односу на износ оправданих трошкова за које се додељује државна помоћ.

Оправданост трошкова се доказује исправама које морају да садрже јасне, конкретне и ажуриране податке.

Интензитет државне помоћи за железнички сектор мора бити у складу са дозвољеним интензитетима утврђеним у овој уредби.

Државна помоћ која се исплаћује у више рата и оправдани трошкови дисконтују се на њихову вредност у тренутку доделе при чему се за дисконтовање користи дисконтна стопа која важи у тренутку доделе.

Износ државне помоћи која се не додељује у облику бесповратног средства, једнак је бруто новчаној противвредности бесповратног средства.

### **Транспарентност**

#### **Члан 6.**

Државна помоћ у железничком сектору је усклађена ако је могуће унапред израчунати тачан износ бруто новчане противвредности без потребе за проценом ризика од прекомерне државне помоћи (у даљем тексту: транспарентна државна помоћ).

Државна помоћ која се додељује у облику бесповратних средстава изражава се у бруто износу, тј. износу пре одбитка пореза и других накнада.

Ако се државна помоћ не додељује у облику бесповратних средстава, износ државне помоћи мора бити изражен у облику бесповратних средстава, тј. у њиховој (бруто) новчаној противвредности.

Критеријум транспарентности испуњавају следећи инструменти (облици) доделе државне помоћи:

- 1) субвенција и субвенционисана каматна стопа на кредите;
- 2) кредит ако је бруто новчана противвредност израчуната на основу референтне каматне стопе која је важећа у тренутку доделе државне помоћи;
- 3) гаранција ако је обрачуната у облику бруто новчане противвредности субвенције;
- 4) пореска олакшица ако је предвиђена горња вредност која обезбеђује да се не премаши дозвољена висина (интензитет) државне помоћи;
- 5) други инструменти у складу са законом.

### **III. УСЛОВИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ СЕКТОРУ**

#### **1. Државна помоћ за улагање у куповину, замену и обнову железничких возних средстава**

##### **Члан 7.**

Државна помоћ за улагање у куповину, замену и обнову железничких возних средстава (државна помоћ за улагање) се додељује за било коју врсту улагања у набавку железничких возних средстава за превоз путника.

#### **Усклађена државна помоћ за улагање**

##### **Члан 8.**

Државна помоћ за улагање усклађена је са правилима о додели државне помоћи ако испуњава услове и критеријуме из ове уредбе, као и услове и критеријуме усклађености регионалне државне помоћи.

#### **Услови усклађености државне помоћи за улагање**

##### **Члан 9.**

Државна помоћ за улагање усклађена је ако су кумулативно испуњени следећи услови:

- 1) набављена железничка возна средства се морају искључиво користити за пружање услуга градског, приградског или регионалног превоза путника у одређеном региону или за одређену линију која опслужује неколико различитих региона;
- 2) железничка возна средства се морају користити најмање десет година искључиво у одређеном региону или на одређеној линији која пролази кроз неколико различитих региона и за коју је додељена помоћ;
- 3) замењено железничко возно средство мора испуњавати најновије стандарде интероперабилности, безбедности и заштите животне средине који се односе на железничку мрежу;
- 4) улагање мора да доприноси регионалном развоју.

Градски и приградски превоз путника из става 1. тачка 1) овог члана подразумева услуге које опслужују центар или шири део града и услуге између центра или ширег дела града и предграђа.

Регионални превоз путника из става 1. тачка 1) овог члана подразумева услуге превоза путника намењене за задовољење потреба превоза путника из једног или више региона, при чему се редовним пружањем услуга у више региона доказује утицај на развој региона у ком се услуга пружа.

### **Обавезе корисника државне помоћи за улагање**

#### **Члан 10.**

Учесник на тржишту коме је додељена државна помоћ за улагање има обавезу да прода сва или један део железничких возних средстава која више не користи на територији Републике Србије трећим лицима по тржишним условима.

### **Оправдани трошкови**

#### **Члан 11.**

Оправдани трошкови за доделу државне помоћи за улагање су трошкови улагања у железничка возна средства која служе за превоз путника (или за друге видове превоза као што су лака железница, подземна железница или трамвај).

Оправдани трошкови су трошкови набавке нових, замене или обнове железничких возних средстава све док се такво улагање односи на линије које редовно опслужују подручја територије Републике Србије са изузетно ниским животним стандардом, високом стопом незапослености или са ретком или врло ретком густином насељености у смислу прописа којима се уређују услови и критеријуми усклађености регионалне државне помоћи.

Изузетно, за линије које редовно опслужују линије ван подручја из става 2. овог члана, оправдани трошкови су трошкови набавке нових железничких возних средстава и трошкови замене железничких возних средстава која су старија више од 15 година.

Оправдани трошкови за доделу државне помоћи за улагање умањују се за приход од продаје из члана 10. става 1. ове уредбе.

Оправданим трошковима не сматрају се трошкови улагања у железничка возила која се искључиво користе у теретном саобраћају.

### **Интензитет државне помоћи**

#### **Члан 12.**

Дозвољени интензитет државне помоћи за улагање одређује се у складу са прописима којима се уређују услови и критеријуми усклађености регионалне државне помоћи.

Ако линија пролази кроз подручја у којима су дозвољени различити интензитети, узима се повољнији интензитет подручја које линија редовно опслужује и примењује се на све оправдане трошкове.

Ако линија повремено опслужује подручје на које се примењује највиши интензитет, тај интензитет примењује се само на део оправданих трошкова одређених за опслуживање те линије.

Ако је учеснику на тржишту поверено обављање услуга од општег економског интереса за које добија накнаду и које захтевају куповину, замену и/или обнављање

железничких возних средстава, приликом обрачуна износа државне помоћи у складу са овом уредбом мора се узети у обзир и износ накнаде за пружање те услуге, како би се избегла додела прекомерне државне помоћи.

## **2. Државна помоћ у облику отписа дуга**

### **Члан 13.**

Државна помоћ која се додељује у облику отписа дуга је усклађена са правилима о додели државне помоћи ако испуњава услове и критеријуме из ове уредбе.

### **Услови усклађености државне помоћи у облику отписа дуга**

### **Члан 14.**

Државна помоћ у облику отписа дуга усклађена је ако су кумулативно испуњени следећи услови:

- 1) износ државне помоћи мора бити одређен у односу на јасно одређене дугове и не сме премашити њихову вредност,
- 2) дугови морају бити директно повезани са делатношћу железничког саобраћаја или активностима управљања, изградње или коришћења железничке инфраструктуре,
- 3) отпис дуга се примењује код учесника на тржишту са прекомерним нивоом задужености који омета његово добро финансијско управљање уз услов да се узима у обзир побољшање продуктивности за које се разумно може очекивати да буде постигнуто након отписа дуга,
- 4) износ државне помоћи не сме прећи износ којим би се корисник државне помоћи ставио у повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте који не добијају државну помоћ;
- 5) додела државне помоћи не сме негативно утицати на улазак на тржиште нових учесника на тржишту на републичком или регионалном нивоу.

## **Оправдани трошкови**

### **Члан 15.**

Оправдани трошкови за доделу државне помоћи у облику отписа дуга представљају укупне дугове настале пре датума потпуног отварања тржишта услуга железничког сектора и датума приступања Републике Србије Европској унији.

## **3. Државна помоћ за реструктурирање учесника на тржишту који обављају услуге теретног транспорта у железничком саобраћају**

### **Члан 16.**

Државна помоћ за реструктурирање додељује се учесницима на тржишту у тешкоћама који обављају услуге теретног транспорта у железничком сектору (државна помоћ за реструктурирање).

Државна помоћ из става 1. овог члана може се доделити и новонасталом привредном друштву проистеклом из правног одвајања које самостално послује на тржишту и представља потпуну организациону целину укључујући рачуноводство, имовину, одговорности, капитал, ванбилансне обавезе и радну снагу.

### **Усклађена државна помоћ за реструктурирање**

#### **Члан 17.**

Државна помоћ за реструктурирање усклађена је са правилима о додели државне помоћи ако испуњава услове и критеријуме из ове уредбе, као и услове и критеријуме предвиђене прописима којима се уређују услови и критеријуми оцене усклађености државне помоћи за санацију и реструктурирање учесника на тржишту у тешкоћама.

### **Услови усклађености државне помоћи за реструктурирање**

#### **Члан 18.**

Државна помоћ за реструктурирање усклађена је ако су испуњени следећи услови:

- 1) субјект реструктурирања је самостални и независни учесник на тржишту издвојен пре доделе државне помоћи;
- 2) тешкоће у пословању су настале из самосталног иступања на тржишту;
- 3) самосталном и независном учеснику на тржишту је могуће приписати губитке, као и ниво властитих средстава или капитала која реално приказују економску ситуацију.

### **План реструктурирања**

#### **Члан 19.**

План реструктурирања садржи упоредну анализу железничког и других врста саобраћаја и циљ промене односа коришћења постојећих врста саобраћаја у Републици Србији.

### **Помоћ ограничена на минимум**

#### **Члан 20.**

Сопствени допринос се одређује у што је могуће већем износу који не угрожава одрживост пословања.

### **Принцип једнократности државне помоћи**

#### **Члан 21.**

Државна помоћ за реструктурирање се не може доделити новонасталом учеснику на тржишту из члан 16. став 2. ове уредбе уколико је привредно друштво из ког је проистекло претходно добило државну помоћ за реструктурирање и период од десет година није истекао.

#### **4. Државна помоћ за координацију саобраћаја**

##### **Члан 22.**

Државна помоћ за координацију саобраћаја је државна помоћ која се додељује у циљу превазилажења одређених тржишних недостатака у сектору саобраћаја.

#### **Државна помоћ за координацију саобраћаја**

##### **Члан 23.**

Државна помоћ за координацију саобраћаја се може доделити за:

- 1) коришћење инфраструктуре односно за плаћање накнаде за приступ инфраструктури;
- 2) смањење екстерних трошкова;
- 3) унапређење интероперабилности и безбедности, уклањање техничких баријера и смањење загађења буком у сектору железнице;
- 4) истраживање и развој за потребе координације транспорта.

Државна помоћ за координацију саобраћаја мора да подстиче одржив прелазак на коришћење железничког саобраћаја, при чему се таква промена мора одразити на цену превоза и смањење екстерних трошкова.

Државна помоћ за истраживање и развој у железничком сектору се може доделити за унапређење истраживања или развоја транспортних система и технологија железничког превоза путника који су економичнији, која је ограничена на фазу истраживања и развоја која не покрива комерцијалну експлоатацију транспортних система и технологија.

Државна помоћ из става 1. тачка 4) ове уредбе оцењује се у складу са прописима којима се уређују услови и критеријуми усклађености хоризонталне државне помоћи.

#### **Услови усклађености државне помоћи за координацију саобраћаја**

##### **Члан 24.**

Државна помоћ за координацију саобраћаја је усклађена ако су испуњени следећи услови:

- 1) постојање негативног утицаја сектора саобраћаја који се јавља између учесника у саобраћају и на друштво у целини;
- 2) тешкоће координације у економском смислу настале због усвојених различитих стандарда интероперабилности за железницу, или у везама између различитих саобраћајних мрежа;
- 3) немогућност железничких привредних друштава да остваре позитивне ефекте својих истраживања, развоја и иновација;
- 4) мера помоћи мора бити неопходна и пропорционална постављеном циљу;
- 5) мера помоћи је ограничена на максимум од 5 година.

#### **Оправдани трошкови**

##### **Члан 25.**

Оправдани трошкови за коришћење инфраструктуре су додатни трошкови које железнички саобраћај плаћа а које не плаћају конкурентски видови транспорта који су

већи загађивачи животне средине, при чему ти трошкови могу износити највише до 30% укупних трошкова железничког саобраћаја.

Оправдани трошкови за смањење екстерних трошкова су трошкови који се јављају приликом коришћења других видова саобраћаја, при чему ти трошкови могу износити највише до 30% укупних трошкова железничког саобраћаја.

Оправдани трошкови из ст. 1. и 2. овог члана су оправдани под условом да је обезбеђена транспарентна, образложена и квантификована упоредна анализа трошкова између железничког саобраћаја и алтернативне опције засноване на другим видовима саобраћаја, при чему коришћена методологија и извршени прорачуни морају бити јавно доступни.

Оправдани трошкови за интероперабилности су сви инвестициони трошкови који се односе на постављање сигурносних система и интероперабилност, или смањење буке у железничкој инфраструктури и возним средствима.

Оправдани трошкови из става 4. овог члана повезани су са увођењем ERTMS-a (European Rail Traffic Management System) и могу бити трошкови који утичу на уклањање техничких баријера.

Приликом обрачуна оправданих трошкова из ст. 4. и 5. овог члана треба узети у обзир све промењене накнаде за коришћење инфраструктуре на основу радног учинка железничких возних средстава.

## **Интензитет државне помоћи**

### **Члан 26.**

Интензитет (висина) државне помоћи се одређује:

- а) за коришћење железничке инфраструктуре до 100% оправданих трошкова из члана 25. став 1. ове уредбе;
- б) за помоћ за смањење екстерних трошкова до 50 % оправданих трошкова из члана 25. став 2. ове уредбе;
- в) за помоћ за интероперабилност, 50% оправданих трошкова из члана 25. ст. 4.-6. ове уредбе.

## **IV. ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ**

### **Кумулација**

### **Члан 27.**

Државна помоћ у железничком сектору може да се кумулира са било којом другом државном помоћи која се додељује за исте оправдане трошкове било да је помоћ додељена као индивидуална или путем шеме државне помоћи, до дозвољеног интензитета прописаног овом уредбом.

Државна помоћ у железничком сектору може да се кумулира са *de minimis* помоћи која се додељује за исте оправдане трошкове до дозвољеног интензитета прописаног овом уредбом.

Државна помоћ у железничком сектору и било која друга државна помоћ и *de minimis* помоћ која се додељује за различите оправдане трошкове могу бити додељене



независно једна од друге до максимално дозвољених износа и интензитета у складу са законом, овом уредбом и другим подзаконским актима којима се уређује контрола државне помоћи.

### **Принцип доступности информација о државној помоћи**

#### **Члан 28.**

Подаци о државној помоћи су јавни, осим ако нису заштићени у складу са прописима о контроли државне помоћи или носе одговарајући степен тајности у складу са прописима који регулишу тајност података.

Давалац државне помоћи дужан је да на својој интернет страници или на други прикладан начин, објави целокупан текст шеме, односно одлуку о додели индивидуалне државне помоћи, као и податке и информације које се односе на врсту и износ државне помоћи, корисника државне помоћи, датум доделе, величину учесника на тржишту и тржиште на ком послује.

Подаци из става 2. овог члана чувају се најмање десет година и достављају се Комисији за контролу државне помоћи на њен захтев.

### **Контрола трошења јавних средстава**

#### **Члан 29.**

Давалац државне помоћи је дужан да врши контролу трошења јавних средстава и коришћења тих средстава и у обавези је да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

Давалац државне помоћи ближе уређује начин и поступак вршења контроле и надзора из става 1. овог члана.

## **V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Члан 30.**

Поступци који до дана ступања на снагу ове уредбе нису окончани окончаће се по одредбама прописа који је био на снази до дана ступања на снагу ове уредбе.

Ако после почетка примене ове уредбе решење Комисије за контролу државне помоћи донето у складу са ставом 1. овог члана буде поништено или укинато, поновни поступак спроводи се по одредбама ове уредбе.

#### **Члан 31.**

Даном ступања на снагу ове уредбе престају да важе чл. 91-92. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/12, 37/13, 97/13, 119/14 и 23/21 - др. прописи, 62/21 - др. прописи и 99/21 - др. прописи).

#### **Члан 32.**

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.